

## ***Even uw aandacht...***

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.  
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het  
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.  
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige  
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van  
boekjes voor opvoering beslist.*

*Veel leesplezier!*

# OOG IN OOG : DE VLEK



Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen  
2009  
Nr.3013

## **OPVOERINGSRECHT**

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste TWEE tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A.  
Te Boelaerlei 107  
2140 Borgerhout Antwerpen  
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier "aanvraag tot opvoering". Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen; het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) naar Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A. worden gestuurd.

Enige tijd voor de opvoeringen ontvangt u dan van hen de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten

*Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.*

***Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.***

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"  
Postbus 363  
1800 AJ Alkmaar.  
info@ibva.nl

TARIEFCODE A3
---------------

### ***BELANGRIJKE OPMERKING !***

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk <i>OOG IN OOG : DE VLEK</i> op te voeren moet de naam van auteur <i>HANS PIJPERS</i> vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.
--

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.
---

Wettelijk depot D/2009/220/039  
ISBN 978-90-385-10859

© 2009 Toneelfonds J. Janssens/Hans Pijpers  
[www.toneelfonds.be](http://www.toneelfonds.be)

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen  
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

## ***PERSONAGE***

(1 dame – eventueel 3à 4 figuranten)

**IRIS :**

De actrice die de monoloog speelt, vertelt ongeveer haar leeftijd.

Indien u in de gelukkige omstandigheid verkeert zelf muzikanten te hebben binnen uw gezelschap, dan kunt u ze als rondtrekkende Bulgaarse zigeuners laten optreden. Maar het kan ook via de mobiele telefoon, of wat u zelf het beste vindt.

Achteraan een voorbeeld scène met muzikanten

### ***DECOR***

een bushalte en een bankje

### ***KORTE INHOUD***

In de jaren zeventig geraakt Iris op zestienjarige leeftijd door zeer vervelende omstandigheden in een klooster en besluit na een lange depressie non te worden. Later, veel later, beslist zij er uit te stappen. Zij begint een nieuw leven en trekt door het gehele land. Van oost naar west, van noord naar zuid. Wat haar beweegredenen zijn? 'Dat gaat niemand wat aan', zegt ze. 'Want ik praat met niemand.'

Zeer toegankelijk voor vele amateur- actrices die van monologen houden.  
Geschikt voor toneelwedstrijden. Ook zeer geschikt voor eenakterfestivals!

*(Donker toneel. We horen het kloppen van een hart. Dan een spot op het gezicht van Iris. Rest donker. Spot uit. Het geluid van het hart langzaam uitfaden. Licht. Ergens op het toneel staat Iris bij een bushalte. Naast haar staat een koffer. Zij is van middelbare leeftijd, wil een nieuw leven beginnen en spreekt als het ware tot een vermeend persoon richting zaal. (of, zij spreekt tegen een vermeende camera richting zaal) Zij heeft een gsm bij zich en via het apparaatje horen we Tom Jones met het liedje: It's Not Unusual. Zij zingt mee. Als de muziek is afgelopen zet zij het apparaat uit...)*

IRIS : ... Jaja. Dat waren nog eens tijden. Tom Jones, Elvis Presley. Elvis de Pelvis. Toen al was het leven een carrousel van liefde en muziek. Flower Power. The Beatles, Rolling Stones. *(Zingt)* 'She loves you, yeh yeh yeh. She loves you...' 'Ja.

Dat was de bedoeling. Dat mijn leven een carrousel zou worden. Eén van liefde en plezier. Van muziek. In ieder geval een redelijk onbekommerde jeugd. Maar dat liep helaas een 'klein beetje' anders. Het werd wel een carrousel, maar één van list en bedrog. Een zwarte vlek op een zwart hemd als het ware. Had ik de vlek toen gezien, ja, dan had ik hem schoongemaakt. Maar ik zag hem niet. Dus krijg je dit. Gezeur waar niemand op zit te wachten. Ik praat dus met niemand. Hooguit met de chauffeur van de bus, om te zeggen waar ik heen wil. Maar vaak weet ik zelf wel hoeveel zones ik moet afstempelen, dus hoef ik eigenlijk ook niks te zeggen.

Lopen doe ik zo min mogelijk. Het weer trekt zo in mijn benen. Vooral in mijn knieën en constant pijn, daar pas ik voor.

Dat ik in een klooster eet en slaap, gaat ook niemand aan. En dat ik non was, al helemaal niet. Want als je met mensen praat, dan willen ze van alles van je weten, hè. Dan vragen ze het hemd van je lijf. 'Hoe oud ben je? Ben je getrouwd? Heb je kinderen? Heb je in een klooster gezeten?' 'Wat hebben zij daar mee te maken?!

*(Buigt een onderbeen naar achter omhoog)*

Het zal wel door het knielen komen bij het vele bidden, die pijn. En van het vele binnenzitten. Dus ben ik buiten zijn niet zo gewend. Maar ik wil het. En als ik iets wil, dan gebeurt het ook.

Ik nam eerst de trein, maar dat beviel me niet. Je ziet toch te weinig mensen, hè. Je hebt namelijk geen zicht op de andere coupés. Die mensen zie je niet. Vaak zijn die coupés ook leeg. Dat heb ik gezien. Overdag dan - in de spits is het wat anders. Maar dan ontgaat het je ook, want dan staat iedereen op elkaar gepropt en dan zie je elkaar ook niet. En zo'n dubbeldekker is helemaal niks, want als je denkt: ze gaan boven zitten, blijven ze beneden. Dat beloof ik niet.

Nee, het gaat niemand aan dat ik op mijn 16<sup>de</sup> een klooster binnenstapte en op mijn \* ...tigste er weer uit. Wat hebben ze er aan om dat te weten? Wat schieten ze er mee op? Franck, om hem draaide het. Hij was de reden. Mijn Tom Jones. De zwarte vlek was ik. Volgens Franck dan...

Ik heb hem ontmoet op de kermis. Bij de schiettent. Daar konden ze me altijd vinden, als er kermis was. Dat heb ik van mijn vader geleerd, schieten. Met een buks. En op die bewuste dag was ik gefocust op een beer. Die wilde ik winnen. Dan moest je schieten op zo'n plastic kokertje dat onder de beer zat vastgemaakt. Een klein dun kokertje was dat. Van plastic. Wit. Ik weet niet hoe dat nu is, maar toen was dat zo. Maar het lukte me niet. En een stukje verderop stond Franck. Maar ik had hem niet gezien, want ik was heel druk bezig natuurlijk. Dus ik sta hevig mijn best te doen, voel ik opeens getik op mijn schouder. Ik zei nog: even wachten, pa, want ik dacht dat het mijn vader was hè, want die komt wel vaker kijken als er kermis is. Maar het was Franck. Een stuk! Precies Tom Jones. 'Deze is voor jou', zei die. En hij drukte mij zo een beer in mijn armen. En toen ie dat deed, was ik meteen verkocht. Doof, blind. Op slag verliefd. Vlinders...!

Dat onze ontmoeting mij later naar een klooster zou manoeuvreren, ja, daar staat niemand bij stil, toch? Dan denk je aan hele andere dingen, wanneer er zo'n stuk voor je staat. Dan denk je toch op zijn minst: hallo hé. Overkomt mij dat? Ja toch? Dan denk je toch niet aan een klooster!

Ik ben er wel blijven wonen, hoor, in het klooster. Dat wilde ik graag. Om privé redenen, zeg maar. En moeder-overste vond dat goed. Ze moest wel ... En wat goed is, is goed, daar moet je van af blijven. En dat gaat dikwijls om hele kleine dingen.

Maar ja, sommige dingen zie je niet hè. Die heb je niet in de gaten. Vooral de ogenschijnlijk kleinste dingen. Die breken je de nek. Dan verlies je volledig je trappers en hoop je je stuur recht te houden om niet op de grond te vallen. Zeker als je pas zestien bent. Ja.

Toen ik besloot te blijven, waren de zusters blij! 'O, Iris, je zult het hier heerlijk vinden. Het is hier zo sereen. Je kunt hier het gras horen groeien. De appels van de bomen zien vallen. Onze Normandische koeien horen loeien, die ons van kaas en melk voorzien. Normandiërs noemen ze die. Wist je dat ze een brillette dragen, de koeien?' Een brillette? 'Ja, de Normandiër is het enige ras dat een brillette draagt. Ze hebben namelijk zwarte ronde cirkels om hun ogen. Is dat geen wonder, Iris?'

Koeien met een brillette...

*(Zij snuit, bijvoorbeeld, haar neus)*

't Is wennen, buiten. Ook met de mensen. Iedereen heeft haast tegenwoordig. Hierheen, daarheen. Hup, de auto in en snel weg. Daarom neem ik de bus, een lijnbus. Dat is rustiger en die gaat verder dan menigeen denkt, hè. Hoofdwegen nemen ze en subwegen. Dus is er veel te zien, hè. En je komt nog eens ergens. Hoe laat vertrekt-ie eigenlijk?

O, daar is ie.

*(Het licht donkert. We horen een bus stoppen. Het sissen van de deuren die open gaan en weer dicht en het vertrek van de bus. Elders op het toneel bij een bushalte. Iris zingt een stukje mee, met haar mobiel, uit het katholieke Credo in het Latijn...)*

...Ik heb het goed bij de zusters die me indertijd gered hebben. Daar ben ik ze nog dankbaar voor. De dag dat ik er aankwam, was trouwens rampzalig.

Het was laat. Misschien wel midden in de nacht. Ik had ik weet niet hoelang gelopen. Gejankt! Mijn vingers bloedden van het nagelbijten.

Uren liep ik. Verkleumd, doorweekt, kapot. Pijpenstelen... Tot ik een lampje zag branden en daar rillend van de kou aanbelde. Dat het een klooster was, besepte ik pas de volgende dag. Toen was het Moederdag trouwens. Ja.

Moederdag in het klooster is grootmoederdag, zei ik altijd tegen de zusters. Toen ik de volgende morgen aan het ontbijt zat, bleek ik de enige onder de dertig. Ja. Maar wel aardig, hoor. 'Een kopje thee, Iris? Een lekker zacht gekookt scharreleitje? Ik bedeesd knikken, maar ik zat met mijn hoofd heel ergens anders natuurlijk.

Hij had het uitgemaakt, Franck. En dat was mijn eigen schuld, had ie gezegd. Net zestien was ik. En Franck was twaalf jaar ouder. En dan zeggen de mensen wel, 'ja, dan kan je dat uiteindelijk verwachten dat het niet goed gaat met zulke leeftijden', maar dat is een open deur hè. Dat is een cliché. Er zijn er zat waar het wel bij gelukt is.

Hij zei altijd: 'Iets wat goed is, is goed. Daar moet je van afblijven.' Gek misschien, maar dat is altijd blijven hangen.

Maar het lag dus aan mij.



Dat zeiden mijn ouders ook heel vaak. Dat het aan mij lag. Wat dat was, 'dat', maakte niet uit.

Mijn vader is timmerman en van Bulgaarse afkomst en mijn moeder - moeder, zoals zovele moeders.

Ze deden alles voor me. Wat ik wilde hebben, kreeg ik. Ik was verwend, rotverwend. Eerlijkheidshalve moet ik zeggen, dat ik dat eiste hoor: mijn zin krijgen. Als ik een nieuwe fiets vroeg, stond die dezelfde dag nog voor de deur.

Ik heb het ze nooit verteld. Als ik hem wilde zien, zei ik dat ik naar een vriendin ging, of zo. Huiswerk maken of iets anders, maar dat loog ik natuurlijk. Ze zouden me verrot geslagen hebben als ze het hadden geweten.

Later, ja, toen begrepen ze het wel. Toen ik in het klooster zat. De zusters zeiden me dat ik ze moest bellen, hun alles moest vertellen en ook waar ik was. Dat heb ik gedaan.

Tranen met tuiten uiteraard en ik moest weer mee naar huis. Maar het hielp niet hè, dat thuis zitten. Nee! Franck niet meer zien was een ramp.

Dus trok ik mij terug. Sprak niet, at niet en op school kreeg ik geen letter meer op papier. Later zei ik: 'Ik ga terug naar het klooster. Zoek het maar uit.' En daarvoor had ik zeer goede redenen. En legitiem op alle fronten, hè! Ja.

Ik knielde wel vijftig keer op een dag. Bidden, bidden en nog eens bidden. Vooral in de kapel. 'O Franck, kom terug. Laat het goed komen, Heer, alstublieft?' Zo had ik wel honderd vragen. De kruisjes die ik maakte, waren niet te tellen.

Zij voelde dat aan natuurlijk, moeder-overste. Zag dat.

'De tijd heelt, Iris', zei ze eens. 'Zet je er overheen.' Maar hoe ik ook mijn best